

Ja tuba on jälle koristamata

Anne Vetik
kunstikriitik

[f JAGA FACEBOOKIS](#)

KOMMENTEERI

PRINDI ARTIKKEL

JAGA ARTIKLIT

8. juuni 2017 23:59

Merike Estna ja Ana Cardoso "The seed can be memorized randomly II" | FOTO: Temnikova & Kasela galerii

Aastasadu on feministlikult meelestatud kodanikele muret teinud köögiorjus ehk asjaolu, et peale päevatöö peab enamik naisi maailmas veel ühte töökohta, mis võtab sama palju või siis isegi

rohkem aega. Isegi siis kui naise tööks on luua kunsti, pole tal tihti võimalik põigelda kõrvale banaalsetest igapäevakohustustest.

Naine on tänapäeva ühiskonnas keegi, kes a) teeb tööd, maksab makse ja b) on oma isikliku pere koduabiline, keegi, kes teeb süüa, hoolitseb laste eest ja muidugi KORISTAB. Korjab kokku sokid, paneb nõud pesumasinasse, vehib luua või tolmuimejaga ringi, lootusetust täis häälega palub lastel oma tuba korras hoida. Ausalt, koristamine ja «koduhooldamine» ei ole absoluutselt lõbus.

Koristamist aga soovitatakse naistele tihtipeale võtta kui midagi meelelahutuslikku, võimalust «olla iseendaga».

Samuti saad sa naisteajakirjadest teada, et koristamine aitab põletada kaloreid, seega olla kõhnem, ilusam ja atraktiivsem. Koristada soovitatakse näiteks ka siis, kui elus on segased ajad, justkui maagilisel kombel koristatud toa puhtus kandub üle su hingele, kõik saab korda, probleemid lahendatud. I call it bullshit – tolmuimeja ei ime minema su depressiooni, tasakaalustamata suhteid ja pangalaenu.

Luuad vehivad ringi ka Merike Estna ja Ana Cardoso töödel Temnikova & Kasela galeriis, lõhkudes kas naturaalvalgeid või marmormustriga kaetud vaipade rahu. Luud ja kummikindad pole siin puhtuse loojad, vaid puhtuse hävitajad, pikutades mõnusalt keset vaipa. Ka vaibanurgad ei ole ilusti vastu maad, hoopis turritavad, ärritavad ja tekitavad segadust. Vaip ei ole siin staatuse märk, mis nõuab erilist hoolitsust ja värskes õhus tehtavaid protseduure vähemalt kaks korda aastas. Vaip on teda kudunud ja hooldama pidava naise nuhtlusest saanud vaat et familiaariks, võluelukaks, kes annab jõudu ja innustab mitte alluma.

Võimalik, et nende vaipadega saab lennata Eikunagimaale, kus

koristamisega ei tegelda. Kui Wendy oleks lugenud kasvõi Simone de Beauvoiri, poleks ta sealt elu sees koju tagasi läinud. Ka vaibal pikali passiv luud viitab nõidusele ehk väljaspool ühiskonda toimetamisele: luuaga ei saa mitte ainult koristada, vaid taevalikke kõrgusi vallutada. Luuaga sõitev nõid ei hooli koristamisest. Baaba-Jagaa ei ole just Skandinaavia stiili austaja, pigem on temal külas käinud invidiidid meenutanud boheemlaslikku korralagedust ja siin-seal lendlevaid kanasulgi.

Merike Estna näitusemaalid on küll endiselt isuäratavates ja moodsates värvides, kuid ilmselt kõige vähem «ilusad» tema töödest, mida näinud olen, ning flirdivad mingil määral postinterneti esteetikaga. Aga mida ilusat ongi selles, kui oled unustanud osta makarone ja pead pesema vannitoa kahhelseina, ja seda selle asemel, et mõelda kõrgetele mateeriatele ja luua surematut kunsti. Maalidel tallavad jalad ja käed, jättes kriipivaid jälgi, nii nagu kriibivad esteetiliselt meelt mudaselt jalutuskäigult tulnud koera jäljed parketil ja nii nagu kriibivad õiglustunnet vähesed naiskunstnike jäljed kunstiajaloos.

Ana Cardoso tööd käituvad seintel viisakat, maskeerides end tagasihoidlikult kas tapeediks või kahliteks. Nii nagu head tüdrukud käituma peavad, olles ilus ja maitsekas taust teiste tegudele. Mõlemad näituse «The seed can be initialized...» kunstnikud keelduvad aga olemast taustamängijad ja neid ei paista tegelikult ka mehed üldse häirivat. Pigem on mõnikord keeruline olla naine just teiste naiste tõttu, kes külla tulles kontrollivad vaikselt nimetissõrmega tolmuhihi paksust ja leiavad, et tapeedi ja seinavaiba võiks juba ammu välja vahetada maitseka valgeks vööbatud betooni ja paari mustvalge foto vastu.

Näitus